

(ยกร่างเพื่อการปรึกษาหารือและพัฒนาเป็นแผนงาน)

ความเป็นธรรมทางสุขภาพ

(Health Justice)

หนทางสู่อนาคตร่วมกันของมนุษยชาติ

หลักการและเหตุผล

สุขภาวะที่สมบูรณ์ของมนุษยชาติทั่วโลก

(Complete well-being of mankind around the world)

ควรเป็นเป้าหมายสูงสุดของของทุกคนและทุกองค์กร

แต่สถานการณ์ความเป็นจริงขณะนี้กลับตรงข้าม โลกแตกแยกและเสียสมดุลอย่างรุนแรงในทุกมิติ จึงปั่นป่วน วุ่นวาย รุนแรง วิกฤต และไม่ยั่งยืน

SDGs และสันติภาพโลกยังอยู่ห่างไกลเกินเอื้อม Albert Einstein กล่าวว่า “We shall need a radically new manner of thinking, if mankind is to survive”

โลกทัศน์วิถีคิดและจิตสำนึกเก่า นำโลกไปสู่วิกฤตการณ์และไม่ยั่งยืน นั่นคือโลกทัศน์แบบแยกส่วน วิถีคิดแบบแยกส่วน และจิตสำนึกแบบแยกส่วน

โลกทัศน์วิถีคิดและจิตสำนึกใหม่ คือ **องค์รวม** (Wholeness) หรือความเป็นหนึ่งเดียวกันของทั้งหมด **โลกองค์รวม** ต้องการการพัฒนาแบบองค์รวม **สุขภาพองค์รวม** (Holistic health) คือความเป็นธรรมทางสุขภาพ เพื่ออนาคตร่วมกันของมนุษยชาติ

ลำดับความคิดและการปฏิบัติ

๑. “สุขภาพคือทั้งหมด” (Health is the whole)
ความเป็นธรรมทางสุขภาพ คือ ความเป็นธรรมทั้งหมด
ความเป็นธรรมทั้งหมด คือ สันติภาพ
สุขภาพคือสันติภาพ สันติภาพคือสุขภาพ
๒. ความเป็นธรรม คือ สิ่งสูงสุด
ความเป็นธรรมทางสุขภาพจึงเป็นสิ่งสูงสุด
๓. สุขภาพไม่ใช่เรื่องมดหมอหูกยาและโรงพยาบาลเท่านั้น แต่บูรณาการอยู่ในการพัฒนาทั้งหมด
เป็น**สุขภาพองค์รวม (Holistic Health)**
๔. การพัฒนาสุขภาพองค์รวมต้องเอาพื้นที่เป็นตัวตั้ง (Area-based holistic health development)
๕. **ความเป็นธรรมทางสุขภาพคือสุขภาพองค์รวมเต็มพื้นที่ โดยมีทั้งการพัฒนาอย่างบูรณาการเต็มพื้นที่ ๘ มิติ**
เศรษฐกิจ - จิตใจ - สังคม - สิ่งแวดล้อม - วัฒนธรรม - สุขภาพ - การศึกษา - ประชาธิปไตย
บูรณาการอยู่ในกันและกัน
ระบบบริการสุขภาพที่ดีบูรณาการอยู่ในการพัฒนาทั้งหมด
๖. สุขภาพคงรวม คือ สุขภาวะที่สมบูรณ์ในทุกมิติ
๗. สุขภาพองค์รวมในพื้นที่ ๑ อำเภอ เป็นจุดยุทธศาสตร์ เพราะมีขนาดพอเหมาะต่อการปฏิบัติการ และมีโรงพยาบาลชุมชน หรือมีโรงพยาบาลอำเภอเป็นกลไกทางยุทธศาสตร์ที่มีศักยภาพ
๘. นโยบายและยุทธศาสตร์ของประเทศในเรื่องความเป็นธรรมทางสุขภาพ คือ สนับสนุนโรงพยาบาลชุมชนให้เป็นสถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพองค์รวม
๙. Health Justice Initiative (HJ) เป็นการริเริ่มระดับโลก เพื่อสนับสนุนการพัฒนาความเป็นธรรมทางสุขภาพในทุกประเทศทั่วโลก โดย
 - (๑) สนับสนุนกลไกในประเทศเพื่อขับเคลื่อน HJ
 - (๒) สนับสนุนการสร้างเครือข่าย HJ นานาชาติ (Health Justice International Networks)
 - (๓) สนับสนุนการสร้างผู้นำ HJ ในประเทศต่าง ๆ เพื่อร่วมกันสร้างความเป็นธรรมทางสุขภาพเพื่ออนาคตร่วมกันของมนุษยชาติ หรือสันติภาพโลก

เริ่มต้น

ควรเริ่มในภูมิภาคเอเชียอาคเนย์ โดยมีประเทศไทยเป็นจุดประสานงาน เพราะประเทศไทยมีการปฏิรูประบบสุขภาพอย่างจริงจัง และมีนวัตกรรมเชิงองค์กร มีองค์กรพัฒนาระบบสุขภาพซึ่งเป็นองค์กรของรัฐที่เป็นอิสระถึง ๗ องค์กร มีความคล่องตัวมีอิสระในการริเริ่มและเสริมพลังกระทรวงสาธารณสุข เช่น มี**สปสข.** หรือ ระบบความมั่นคงทางสุขภาพที่ครอบคลุมประชากรทั้งประเทศ มี**สสส.** หรือกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ ซึ่งได้มาจากภาษีบุหรี่และภาษีสุรา ซึ่งเป็นนวัตกรรมทางการเงินการคลังเพื่อสังคม

สรุป

ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมทางสุขภาพ คือ **สนับสนุนให้โรงพยาบาลอำเภอ (District hospital) เป็น สถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพองค์รวม**

หลังจากนั้นเหตุปัจจัยจะหนุนเนื่องเหมือนห่วงโซ่ ยังให้เกิดสุขภาพองค์รวมเต็มพื้นที่อำเภอ ซึ่งประกอบด้วย ๑๐ ตำบล ๑๐๐ หมู่บ้าน ประชากรประมาณ ๕๐,๐๐๐ - ๑๐๐,๐๐๐ คน โดยมี Basic Holistic Health Unit คือหมู่บ้าน หรือชุมชน

ชุมชนเข้มแข็งหรือชุมชนธำนิปไตยมีการพัฒนาอย่างบูรณาการ ๘ มิติ เป็นหน่วยสังคมพื้นฐานที่มีสุขภาพที่สมบูรณ์ ชุมชนเปรียบเหมือนเซลล์ของร่างกาย ซึ่งเป็นหน่วยย่อยพื้นฐานที่ถักทอกันขึ้นมาเป็นระบบและโครงสร้างของร่างกายที่มีบูรณาภาพและดุลยภาพ มีปกติสุขหรือสุขภาพดีและอายุยืนยาว

สังคมสุขภาพะ คือ สังคมที่มีบูรณาภาพ จากการถักทอของ Basic Social Unit คือชุมชนเข้มแข็งหรือชุมชนที่มี holistic health ประเทศที่มีบูรณาภาพก็คือมีความเป็นธรรมทางสุขภาพ

HJ Initiative สามารถสนับสนุนให้แต่ละประเทศตั้ง**กองทุนสนับสนุนสุขภาพองค์รวม (Holistic Health Support Fund)** ทำนองเดียวกับ**สสส.**ของไทย กองทุนนี้ให้การสนับสนุนโรงพยาบาลอำเภอ ให้เป็นสถาบันวิจัยและพัฒนาระบบสุขภาพองค์รวมในทุกอำเภอทั่วประเทศ เกิดความเป็นธรรมเต็มพื้นที่